

III. Z ŻYCIA NAUKOWEGO

Sprawozdanie z konferencji
***Studenci UAM w czasie pandemii* podsumowującej**
projekt badawczy „Studenci z niepełnosprawnościami
w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
w czasie pandemii koronawirusa COVID-19:
trudności – wsparcie – rozwiązania”

Poznań, 8 czerwca 2021 roku

8 czerwca 2021 roku odbyła się, pod patronatem Jej Magnificencji Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. dr hab. Bogumiły Kaniewskiej oraz Dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Pani prof. dr hab. Agnieszki Cybał-Michalskiej, konferencja *Studenci UAM w czasie pandemii*, podsumowująca projekt badawczy „Studenci z niepełnosprawnościami w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w czasie pandemii koronawirusa COVID-19: trudności – wsparcie – rozwiązania”, realizowany przez Zakład Polityki Oświatowej i Edukacji Obywatelskiej Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza oraz Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

Konferencja miała na celu prezentację oraz dyskusję uzyskanych wyników badań, ale należy w tym miejscu podkreślić również jej naukowo-szkoleniowy charakter. Pierwsza część konferencji została poświęcona omówieniu założeń oraz wniosków wynikających z analizy uzyskanych danych w projekcie. W drugiej jej części poświęcono miejsce na refleksję nad sytuacją studentów z niepełnosprawnościami w czasie pandemii COVID-19 w uczelniach wyższych. W tej części konferencji głos zabrali przedstawiciele i przedstawicielki różnych uczelni i środowisk akademickich.

Otwarcia konferencji w imieniu Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. dr hab. Bogumiły Kaniewskiej dokonał Prorektor prof. dr hab. Zbyszko Melosik oraz Dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwer-

sytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, która przywitała przybyłych gości oraz wyraziła swoje zadowolenie i uznanie wobec odbywającego się wydarzenia. Następnie głos zabrał prof. dr hab. Sławomir Banaszak, kierownik Zakładu Metodologii Badań Nauk o Edukacji, kierownik projektu, który zwrócił uwagę na istotę oraz aktualność podejmowanych w projekcie tematów, jak również przedstawił główne jego założenia. Pan Profesor wskazał również na konieczność pogłębionych oraz ciągłych badań w prezentowanym obszarze.

W dalszej kolejności głos zabrały dr Izabela Cytlak oraz dr Joanna Jarmużek z Zakładu Polityki Oświatowej i Edukacji Obywatelskiej WSE UAM, które w swoim wystąpieniu zatytułowanym *Sieć wsparcia studentek i studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza: analiza wielowymiarowych form pomocy* przybliżyły rezultaty badań przeprowadzonych wśród koordynatorek i koordynatorów wydziałowych do spraw osób z niepełnosprawnościami. Warto podkreślić, że wspomniana w tytule wystąpienia „sieć wsparcia” obejmowała swoim zasięgiem nie tylko koordynatorów wydziałowych, ale również instytucje wspierające studentów i pracowników Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w trudnych sytuacjach życiowych i zawodowych. Prelegentki podkreśliły nasilające się sygnały o wzroście trudnych sytuacji życiowych w czasie pandemii oraz konieczności rozszerzenia wsparcia, jak też zwiększenia intensywności działań pomocowych.

Kolejnym wystąpieniem była prelekcja dr Urszuli Tokarczyk-Bar, z Zakładu Metodologii Badań Nauk o Edukacji WSE UAM: *Uniwersytet im. Adama Mickiewicza wobec osób z niepełnosprawnościami – przykłady dobrych praktyk*, w którym przedstawiła aktualnie oferowane studentom z niepełnosprawnościami wsparcie w zakresie studiowania przez Bibliotekę Uniwersytecką, Akademicką Bibliotekę Cyfrową oraz Pracownię Biblioteki Mówionej.

W dalszej części głos zabrali pracownicy Zakładu Metodologii Badań o Edukacji WSE UAM: dr Tomasz Juńczyk i mgr Emilia Wieczorek. W swoim wystąpieniu: *Studentki i studenci z niepełnosprawnościami w świetle badań jakościowych* prelegenci zaprezentowali dyskusję wokół wywiadów pogłębionych przeprowadzonych w trakcie projektu. Przeprowadzono je ze studentami z niepełnosprawnościami studiującymi w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a dotyczyły głównych obszarów doświadczanej jakości życia w czasie pandemii. Badacze stworzyli również przestrzeń do prezentacji głównych potrzeb oraz rozwiązań proponowanych przez studentów z niepełnosprawnościami.

Szerszą perspektywę badań zaprezentował zespół w składzie: prof. UAM dr hab. Sławomir Banaszak, dr Izabela Cytlak, dr Joanna Jarmużek, dr Tomasz Juńczyk, dr Urszula Tokarczyk-Bar, mgr Emilia Wieczorek, w wystąpieniu: *Obraz wspólnoty akademickiej w świetle badań ilościowych*, w którym przedstawiono główne obszary problemowe z perspektywy badań ilościowych.

W drugiej części konferencji przekazano głos zaproszonym Gościom. Jako pierwszy wystąpił mgr Bas van der Ham, Wydziałowy Koordynator ds. studentów z niepełnosprawnościami, Wydział Anglistyki UAM. W swoim wystąpieniu: *Pandemia a funkcjonowanie studentów z trudnościami psychicznymi* Autor w bardzo

interesujący sposób podzielił się własnymi doświadczeniami z pracy ze studentami z niepełnosprawnościami oraz przybliżył system wsparcia (w tym projekt TELL), jaki jest wdrażany w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Kolejnym prelegentem był prof. dr. hab. Jacek Pyżalski z Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM. W swoim wystąpieniu: *Co jest ważne po powrocie z edukacji zdalnej?* odniósł się do doświadczeń praktycznych oraz danych uzyskanych w raportach dotyczących edukacji w pandemii, których jest autorem i współautorem.

Prof. Natalia Walter w prelekcji zatytułowanej: *Dostępność technologiczna narzędzi edukacji zdalnej. Wyzwania poznawcze i społeczno-emocjonalne* wskazała na najważniejsze trudności doświadczane w czasie studiowania i nauki w czasie pandemii w zakresie użycia nowych technologii. Istotnym atutem wystąpienia były ukazane źródła i możliwości wsparcia oraz dobre praktyki w doświadczanych trudnościach natury technologicznej.

O doświadczeniach swojej pracy ze studentami z niepełnosprawnościami w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu mówiły dr Aneta Wojciechowska (*Student z ASD w edukacji zdalnej*) oraz dr Beata Tylewska-Nowak (*Refleksje dydaktyka – studia osób z niepełnosprawnościami w dobie pandemii*) z Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM. Warto podkreślić wieloletnie doświadczenie prelegentek odnośnie prezentowanych tematów oraz przedstawione rekomendacje dla praktyki.

Do wystąpień specjalistów w omawianej problematyce została zaproszona mgr Anna Rutz, Pełnomocniczka Rektora UAM do spraw Osób z Niepełnosprawnościami. W swoim wystąpieniu: *Studenci z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi w czasie pandemii – działalność Biura Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami i Zrzeszenia Studentów Niepełnosprawnych „Ad Astra”* prelegentka przedstawiła główne obszary zgłaszanych trudności, jakie sygnalizują studenci z niepełnosprawnościami. W wykładzie poruszono również kwestie zakresu funkcjonowania Biura Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami oraz Zrzeszenia Studentów Niepełnosprawnych „Ad Astra” oraz sposoby realizacji zadań w czasie pandemii.

Z kolei prof. dr. hab. Lidia Cierpiałkowska, Pełnomocniczka Rektora do spraw Wsparcia Psychologicznego, z Wydziału Psychologii i Kognitywistyki UAM zaprezentowała: *Oblicza radzenia sobie z wyzwaniami (nie tylko) studiowania podczas pandemii*, w niezwykle wyczerpujący sposób przedstawiając problem doświadczanych kryzysów psychicznych i problemów psychologicznych, jakie zgłaszają studenci oraz pracownicy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Prelegentka podkreśliła na stale wzrastającą liczbę zgłaszających się osób doświadczających trudności oraz na konieczność zwiększenia zasobów pomocowych w tym zakresie (nie tylko ze strony uczelni, ale również państwa). Wartością wystąpienia były rekomendacje dla osób udzielających pomocy psychologicznej.

Kolejny punkt programu stanowiły wykłady Gości, również spoza Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Podczas tej części głos zabrali: prof. KUL dr. hab. Ewa Domagała-Zyśk, z Wydziału Nauk Społecznych KUL: *Dobre praktyki w zdalnej edukacji studentów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi*, Pani mgr Beata Gulati, z Wydziału Nauk Społecznych KUL: *English, Covid and I” – lektorat języka angielskiego dla studentów niestyszących i słabostyszących: wyzwania*

– *wsparcie – rozwiązania*, opowiadając o szansach i zagrożeniach w prowadzeniu lektoratu dla osób niesłyszących i słabosłyszących, z zaakcentowaniem trudności doświadczanych w czasie pandemii.

Z kolei mgr Aleksandra Szulc (*Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu wobec potrzeb społeczności akademickiej podczas pandemii koronawirusa COVID-19*), z Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, tematem swojego wystąpienia uczyniła potrzeby społeczności akademickiej w zakresie korzystania z zasobów bibliotecznych w czasie pandemii.

Natomiast dr Joanna Zawadka, Instytut Polonistyki Stosowanej UW; mgr Joanna Plewko, Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nanckiego PAN; mgr Iwona Nowakowska, Instytut Psychologii APS; mgr Magdalena Kocharńska, Instytut Badań Edukacyjnych; dr Aneta Mięgisz, Wydział Psychologii UW; prof. dr hab. Ewa Haman, Wydział Psychologii UW w swoim wystąpieniu: *Specyficzne trudności w czytaniu a nauka zdalna podczas pandemii* zaprezentowali wyniki przeprowadzonych w Uniwersytecie Warszawskim interdyscyplinarnych badań dotyczących trudności doświadczanych w czasie pandemii w zakresie trudności w czytaniu. Prelegenci zaprosili również do korzystania z dostępnego projektu oraz zawartych w nim rekomendacji.

O trudnościach doświadczanych w zakresie nauki języków obcych w czasie pandemii opowiedziały w swoim wykładzie: *Lektoraty w czasach zarazy* mgr Anna Nabiałek, mgr Agnieszka Kuc oraz mgr Marta Rudnicka, Studium Językowe UAM.

Formy wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami w czasie pandemii COVID-19 przedstawiła Wiktora Bartczak ze Zrzeszenia Studentów Niepełnosprawnych UAM „Ad Astra”, która podkreśliła znaczenie wsparcia rówieśniczego, bardzo istotnego w czasie pandemii.

Na szczególne podkreślenie zasługuje panel studencki poświęcony studiowaniu w czasie pandemii z punktu widzenia studentek i studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W tej części głos zabrali: Daria Bodus, studentka Wydziału Neofilologii UAM (*Nauczanie zdalne na UAM z perspektywy studenta z reumatoidalnym zapaleniem stawów – blaski i cienie*), Adrianna Napieralska, studentka Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM (*Edukacja zdalna na UAM z perspektywy studentki z niepełnosprawnością narządu ruchu – szanse i zagrożenia*), Kamila Grekowicz, studentka Wydziału Neofilologii UAM (*Edukacja zdalna na UAM z perspektywy studenta z niepełnosprawnością narządu wzroku*), Maria Skoczyńska, studentka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM (*Obejrzymy coś – z napisami! Przegląd dostępności napisów do materiałów wizualnych na arenie międzynarodowej*), Piotr Michalski, student Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM (*Aktywności studentów z niepełnosprawnościami na UAM podczas pandemii COVID-19 z perspektywy studenta z niepełnosprawnością narządu słuchu*).

Obydwie części konferencji kończyły dyskusje poprowadzone przez kierownika projektu, prof. Sławomira Banaszaka. Nieocenionym walorem podsumowującym spotkanie była wymiana doświadczeń uczestników konferencji i zebranych Gości.

Konferencja cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem zarówno wśród środowisk naukowych, studenckich, jak i praktyków. Komitet Naukowy tworzyli: prof. UAM dr hab. Sławomir Banaszak – przewodniczący, dr Izabela Cytlak, dr Joanna Jarmużek, dr Tomasz Juńczyk oraz dr Urszula Tokarczyk-Bar.

Podsumowaniem, a także efektem działań podjętych w ramach Konferencji *Studenci UAM w czasie pandemii* jest raport udostępniony społeczności akademickiej oraz szerszemu gronu zainteresowanych problematyką projektu.

Izabela Cytlak

ORCID 0000-0002-6528-9680

Joanna Jarmużek

ORCID 0000-0003-4679-3723